

EVA BOSCH

LA NENA
DEL SOCAIRE

EDICIONS **DOCUMENTA** BALEAR

2024

Quaranta-cinc mil pessetes afegides al que ja hi ha a la llibreta suma un total insuficient. Aviat s'acabarà la subvenció de l'INEM i la feina fent classes d'anglès s'atura al començ de l'estiu. D'alternatives, n'hi ha sempre. L'anglès és la llengua d'avui, tothom vol aprendre-la. La constància de les classes i els horaris, però, sovint trenquen tota l'harmonia de l'ordre d'aquell que es dedica a l'expressió artística.

Allí al taulell del banc hi ha un pòster: «Premi per a novel·la catalana, 2.500.000 ptes.» Mentre deso la llibreta amb una mà i amb l'altra aguanto la bossa de plàstic plena de draps vells que sempre guardo per portar al taller, rellegeixo les bases del concurs. Un braç gruixut m'obre cavallerosament la porta de sortida al passeig de Gràcia.

El dilema entre tornar a casa amb autobús o amb metro es torna a fer present. L'autobús em costa trenta-cinc pessetes més, però em deixa davant del taller i puc pensar àmpliament durant el trajecte.

Per sort, les obres del carrer de Roger de Llúria s'han acabat i el 39 ha reprès la seva ruta habitual. Confio que em toqui un autobús nou, però en ve un dels vells. «Podran aspirar al premi les novel·les originals inèdites, escrites en català, mecanografiades a doble espai i per una sola cara, d'una extensió adequada als usos editorials comuns.» Em pregunto què vol dir tot això, quan miro qui han estat els anteriors guanyadors. N'hi ha un que jo havia llegit. Que bé! Allí trobaré la informació

que em fa falta. La Noemí pot corregir-me les faltes d'ortografia. S'ha de lliurar a primers de juny i ja som a l'abril. Al taller hi tinc una màquina d'escriure, però li cal una neteja, perquè l'última l'hi vaig fer fa un parell d'anys.

El pròxim pas és trobar el tema. Una història d'amor, naturalment. Aquesta és la meva especialitat. Ha de ser una història prou llunyana en el temps per haver-la madurat i paït del tot. Indubtablement n'hi ha una. El lloc és Amsterdam, i l'home en qüestió un pintor jove i reconegut. Hauré de trobar-li un nom fictici. Holandès i jove, podria dir-li Henk, que és tan holandès com Jordi és català.

La màquina d'escriure pesa força i, tot i que des del taller fins al metro d'Horta fa baixada, m'alegro de veure, finalment, la porta del bloc de pisos de la Sagrera on visc. La portera mai no perd l'oportunitat de fer algun comentari quan hi entra algú. La soledat és punyetera. Li explico que ja he trucat als del porter automàtic i que vindran a la tarda a arreglar-lo. Tot i que la porta de la terrassa gran està oberta, el petit estudi fa l'olor de tancat característica. Sobre la taula hi ha un llibre amb una foto de Bertrand Russell i d'Aristòtil. Veure les cares de persones intel·ligents sempre em dona ànims. A veure, doncs, com em surt la història d'amor.

A la terrasseta hi toca un sol molt seductor. La taula de plàstic no és gaire forta, però aguantarà la màquina d'escriure.

Les flors dels testos, tan novelles, volen aigua. Aquesta tardor havia comprat llavors a l'Hipercor. Mai

no havia plantat res, i tot i que vaig seguir les instruccions del sobre, no estava gaire segura dels resultats. Mai oblidaré la primera flor. Tota taronja amb cinc pètals. Cada pètal sortia d'un dintre obscur i pelut, i unes ratlletes negres l'ordenaven en cinc parts. Del darrere sortia un pal com la cresta d'un ocell exòtic. Tota ella tan delicada. Ha viscut quatre dies, un per cada pètal i un últim per arrugar-se com una velleta i perdre tot el color i la forma. Només em quedarà un gra verd com una petxina de tres cares. Hauré d'esperar que passi més temps per saber quin és el procés de la petxina verda.

Em caldrà comprar un barret o no resistiré el sol fort de les dues i les tres de la tarda.

Dues-centes cinquanta pàgines són moltes pàgines. Vint-i-cinc dies representen deu pàgines diàries. He començat a les dues, són les tres i ja gairebé en tinc dues d'escrites. Serà aquesta la lògica? Potser tot això és absurd, com tants d'altres projectes en què m'he embarcat abans. Què en sé jo de literatura, a part de gaudir-ne llegint? No seria més lògic intentar vendre algun gravat i participar en algun concurs de pintura? El que és cert és que Barcelona em fa por. Fa cosa de pocs dies vaig intentar trobar feina a la Universitat pensant que amb el meu condensat currículum i amb els contactes que tinc amb escoles d'art de Londres, i amb les acadèmies d'Amsterdam i de Berlín, els agradaria el que puc oferir al seu alumnat com a professora de pintura. L'experiència va ser ben catàrtica. El professor que em va atendre hi semblava interessat, però la burocràcia que hi calia superar per fer-hi quatre xerrades semblava

un impossible. Mentre parlava amb ell va entrar una noia. En dir-me al nom la vaig reconèixer, era una crítica d'art. Anys més tard l'opinió d'aquesta dona seria altament valorada en el món de l'art barceloní. El professor li va comentar la meva proposta i ella respongué que a la biblioteca els hi feia falta algú per col·locar llibrers als prestatges. Potser la mala llet femenina. No ho sé. Sovint noto aquesta reacció primària que tenen algunes dones quan els sembla que una altra femella està pixant al voltant del mascle que els interessa. Fins i tot ell ho va notar i va rebutjar el suggeriment de manera brusca.

Cal dir que sempre m'ha agradat escriure; potser aquesta és una oportunitat per veure què soc capaç de dir. A Anglaterra vaig aprendre que un pintor rarament pot ser un escriptor. Però potser un pintor pot escriure alguna cosa interessant com a pintor. Després de tot, les paraules també fan imatges si s'escriuen ordenadament. Fins a quin punt *L'Étranger* de Camus o *La plaça de Diamant* de Rodoreda no es podrien llegir com a pintures? El primer fa brotar a la imaginació marros de Van Dyke, i terra d'Úmbria, sèpies, sienes i ocres, grisos i verds. Les imatges sorgeixen discretament com l'arquitectura nassarita. La calma de Meursault és com el mateix desert, com la vall del Tassili n'Ajjer. *La plaça del Diamant*, per altra banda, és el Guernica barceloní, potser en comptes de blancs i negres és d'un groc coure, d'un groc de temps passat, de dolor immens. Rodoreda havia pintat abans de dedicar-se totalment a escriure, i la seva paleta hi és present.